

Л. В. Сішук

*асpirант Юридичного інституту
Прикарпатського національного університету
імені Василя Степаніка (м. Івано-Франківськ)*

УДК 347.191 : 347.724

СИНГУЛЯРНЕ ПРАВОНАСТУПНИЦТВО В КОРПОРАТИВНИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ ПРИ ВІДЧУЖЕННІ ЧАСТКИ (Її ЧАСТИНИ) УЧАСНИКА У СТАТУТНОМУ КАПІТАЛІ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ІНШІЙ ОСОБІ

Визначено поняття корпоративних прав, які відчужуються в порядку сингуллярного правонаступництва в корпоративних правовідносинах. На основі аналізу норм чинного законодавства розглянуто питання, які виникають при відчуженні частки (її частини) участника у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю до іншої особи.

Ключові слова: сингуллярне правонаступництво, корпоративні права, корпоративні правовідносини, частка (її частина) участника у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю.

У правовій літературі під правонаступництвом розуміється перехід прав і обов'язків від однієї особи до іншої в силу закону або договору та залежно від обсягу прав і обов'язків поділяється на універсальне (загальне) і сингуллярне (часткове) правонаступництво [1, с. 46]. Особливістю сингуллярного правонаступництва є те, що в процесі його здійснення до особи переходить лише окреме право або окремий обов'язок, а не сукупність прав та обов'язків в цілому, як це відбувається при універсальному правонаступництві.

У корпоративних правовідносинах, які згідно ч. 3 ст. 167 Господарського кодексу України (ГК України) виникають, змінюються та припиняються щодо корпоративних прав, сингуллярне правонаступництво здійснюється при відчуженні корпоративних прав, які переходять від однієї особи до іншої за договором. У товариствах з обмеженою відповідальністю (далі — ТОВ) при відчуженні корпоративних прав правонаступництво у праві виникає при переході частки (її частини) у статутному капіталі товариства до іншої особи. Це зумовлено тим, що на законодавчому рівні не передбачено укладення договорів про відчуження корпоративних прав, а на практиці укладаються договори про відчуження частки у статутному капіталі ТОВ. Однак, незважаючи на те, що такі договори укладаються досить часто, питання щодо відчуження частки у статутному капіталі товариства не розкрито повною мірою в законодавчих положеннях, що регулюють діяльність ТОВ. Як наслідок, це призводить до неоднозначного тлумачення норм чинного законодавства та проблем їх застосування в практичній діяльності. Тому дана тема є актуальною.

Поняття корпоративних прав та особливості їх відчуження в товариствах з обмеженою відповідальністю розглядали такі вчені, як І. В. Спасибо-Фатеєва, В. М. Кравчук, С. В. Томчишен та інші. Поняття та ознаки сингуллярного правонаступництва, що виникає у відносинах власності та інших абсолютних правах, розкрито в працях таких російських учених, як Б. Б. Черепахіна і Г. С. Васильєва та інших авторів.

Мета статті полягає у тому, щоб на основі аналізу норм чинного законодавства визначити поняття та зміст корпоративних прав, розкрити ознаки сингулярного правонаступництва в корпоративних правовідносинах, що здійснюється при відчуженні частки у статутному капіталі товариства та розглянути основні положення щодо порядку та способів відчуження частки учасника у статутному капіталі ТОВ.

Відповідно до положення, яке міститься у ч. 1 ст. 167 ГК України, корпоративними правами є права особи, частка якої визначається у статутному фонді (майні) господарської організації, що включають правомочності на участь цієї особи в управлінні господарською організацією, отримання певної частки прибутку (дивідендів) даної організації та активів у разі ліквідації останньої відповідно до закону, а також інші правомочності, передбачені законом та статутними документами. Аналогічне визначення корпоративних прав дається у ст. 14.1.90 Податкового кодексу (ПК України) України від 2 грудня 2010 року. У Цивільному кодексі України (ЦК України), на відміну від ГК України та ПК України, поняття корпоративних прав не міститься. Однак у ст. 116 ЦК України наведено перелік правомочностей учасників господарських товариств, які за своїм змістом можна віднести до корпоративних прав, та які надають учасникам товариства право брати участь в управлінні товариством, у розподілі прибутку товариства і одержувати його частину (дивіденди), вийти у встановленому порядку з товариства, здійснити відчуження часток у статутному (складеному) капіталі товариства, одержувати інформацію про діяльність товариства. При цьому слід зазначити, що такий перелік прав учасників товариства не є вичерпним, і законами та статутними документами можуть визначатися інші права, якими наділяються учасники товариства.

З наведених положень, що містяться у законодавчих нормах, випливає, що корпоративні права учасника (засновника) визначаються наявністю частки у статутному капіталі товариства та за своїм змістом поділяються на права майнового та немайнового характеру. Так, в п. 8 ч. 1 ст. 2 Закону України “Про акціонерні товариства” від 17 вересня 2008 року зазначено, що корпоративні права — це сукупність майнових і немайнових прав акціонера — власника акцій товариства, які випливають з права власності на акції. Незважаючи на те, що дане поняття корпоративних прав наводиться тільки щодо акціонерних товариств, однак, як бачимо, на законодавчому рівні проводиться поділ таких прав на права майнового і немайнового характеру. В юридичній науці поділ корпоративних прав на права майнові та немайнові також є традиційним. Зокрема, В. М. Кравчук визначив, що корпоративні права поділяються на майнові права, а саме права на частку і ті, що випливають з володіння нею (наприклад, право на отримання певної частки прибутку (дивідендів) товариства, право на отримання активів у разі ліквідації товариства), та немайнові (організаційні) — ті, що випливають з права участі у товаристві (брать участь в управлінні товариством) [5, с. 114].

Однак з цього приводу І. В. Спасибо-Фатеєва зазначила, що корпоративним правам притаманна така двоїста природа тільки у внутрішніх правовідносинах. У зовнішніх правовідносинах корпоративні права перетворюються з такого елемента правовідносин, як зміст, на такий елемент правовідносин, як об'єкт та втрачають свою подвійну природу [6, с. 27]. При цьому об'єкт цивільних правовідносин і об'єкт цивільних прав в теорії цивільного права визначаються як поняття тотожні [7, с. 251]. Тому при відчуженні корпоративні права можна розглядати як об'єкт цивільних прав.

У ЦК України визначено, що об'єктами цивільних прав виступають речі, у тому числі гроші, цінні папери, інше майно, майнові права, результати робіт, послуги, результати інтелектуальної, творчої діяльності, інформація, а також інші матеріальні та нематеріальні блага (ст. 177 ЦК України), які можуть вільно відчужуватися, якщо вони не вилучені з цивільного обороту або необмежені в обороті, або є невід'ємними від фізичної та юридичної особи (ч. 1 ст. 178 ЦК України). З таких положень випливає, що перелік об'єктів цивільних прав не є вичерпним. Тому можна припустити, що корпоративні права є об'єктами цивільних прав, виходячи з положень ст. 177 ЦК України про інші матеріальні та нематеріальні блага. Однак в ЦК України не передбачено ані визначення корпоративних прав, ані порядку їх відчуження, а натомість ст. 147 ЦК України визначає

порядок відчуження частки (її частини) у статутному капіталі ТОВ, яка за своїм змістом є майновим правом у структурі корпоративних прав. Тому корпоративні права як об'єкт цивільних прав слід вважати майновими правами, які можуть вільно відчужуватися.

Отже, можна зробити висновок, що корпоративні права як об'єкт цивільних прав і право на частку (її частину) у статутному капіталі товариства виступають одним і тим самим правовим явищем, що носить майновий характер. При відчуженні корпоративних прав від правопопередника до правонаступника переходить майнове право участника ТОВ, а саме частка (її частина) у статутному капіталі товариства. Тому об'єктом правонаступництва виступає частка у статутному капіталі товариства.

Носіями корпоративних прав у товаристві з обмеженою відповідальністю є його участники, які можуть відчужувати свою частку в статутному капіталі товариства іншим особам. Так, відповідно до ч. 1 ст. 147 ЦК України та ч. 1 ст. 53 Закону України "Про господарські товариства", участник товариства з обмеженою відповідальністю має право продати чи іншим чином відступити свою частку (її частину) у статутному капіталі одному або кільком учасникам цього товариства. Аналізуючи дане положення, слід зазначити, що тут має місце сингулярне (часткове) правонаступництво, яке виникає на підставі договору, за яким від відчужувача (правопопередника) до набувача (правонаступника) переходить частка (її частина) у статутному капіталі ТОВ.

Такий висновок випливає з того, що правова категорія "відступлення частки у статутному капіталі" передбачає всі випадки її відчуження на користь інших осіб, оскільки відступлення відбувається на підставі певного цивільно-правового договору. І хоча традиційно термін "відступлення" застосовувався законодавцем при зміні кредитора у зобов'язанні, а термін "продаж" вважався способом зміни власника речі, однак з прийняттям нового ЦК ця різниця практично нівелюється [8, с. 468]. Так, у ст. 147 ЦК України поряд із поняттям "відступлення" застосовується і термін "відчуження". Тобто, дані поняття виступають як два синоніми, внаслідок чого при відступленні частки, так само як внаслідок її відчуження, відбувається зміна її власника [8, с. 468]. У листі Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва від 24 квітня 2010 року № 5410 "Щодо документів про перехід чи передання частки в статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю" передбачено, що частка (її частина) у статутному капіталі товариства може передаватися на підставі договору купівлі-продажу, міни, дарування [9]. Крім того, слід зазначити, що спосіб відступлення учасником товариства своєї частки обирається її власником.

Відповідно до норм чинного законодавства, порядок відчуження частки (її частини) учасника у статутному капіталі ТОВ може бути визначено статутом товариства або договором між учасниками. Учасник товариства, який має намір продати частку, зобов'язаний у письмовій формі (якщо це передбачено статутом товариства) повідомити про це інших учасників і саме товариство [10, с. 222]. При цьому, учасник товариства самостійно визначає ціну та інші умови продажу своєї частки (її частини), які мають бути однаковими як для учасників товариства, які бажають придбати частку, так і для третіх осіб.

Внаслідок відступлення частки у статутному капіталі товариства відбувається зміна її власника, що є визначальною ознакою сингулярного правонаступництва. Як відзначив Б. Б. Черепахін, при укладенні договору купівлі-продажу, міни, дарування завжди відбувається зміна активного суб'єкта правовідносин [11]. Так, відповідно до ст. 147 ЦК України та ст. 53 Закону України "Про господарські товариства", учасник ТОВ, який має намір передати частку (її частину) у статутному капіталі на користь іншої особи, може відступити її іншим учасникам товариства, самому товариству або ж третім osobam.

Особливістю правонаступництва є те, що воно виникає в порядку похідного набуття прав. Це означає, що права набувача визначаються правами відчужувача [12, с. 57], тобто залежать від обсягу прав, які були в правопопередника. Крім того, слід зазначити, що у всіх випадках сингулярного правонаступництва важливим є дотримання двох умов: наявність у відчужувача права, яке він має намір передати, і правова можливість

розпорядитися таким правом [11; 12, с. 63].

Перша умова сингулярного правонаступництва передбачає те, що ніхто не може передати іншому більше прав, ніж має сам. У корпоративних правовідносинах така ознака правонаступництва вказує на те, що учасник ТОВ може продати чи іншим чином відступити частку (її частину) у статутному капіталі товариства лише у тій частині, в якій її вже сплачено самим учасником (ч. 3 ст. 147 ЦК України). Адже саме від розміру частки у статутному капіталі, яку має намір продати учасник ТОВ, буде залежати обсяг прав правонаступника (набувача частки). Тому при укладенні договору про відчуження частки у статутному капіталі ТОВ учасник повинен пред'явити свідоцтво, яке підтверджує внесення вкладу до статутного капіталу товариства.

Що стосується другої умови правонаступництва, то тут слід зазначити, що згідно зі ст. 147 ЦК України, учасник товариства може відступити свою частку(її частину) одному чи кільком учасникам цього товариства, а якщо інше не встановлено статутом товариства, то і третім особам. Звідси випливає, що переході частки у статутному капіталі товариства залежить не тільки від волевиявлення учасника ТОВ, але й від волі товариства, яке визначає в установчих документах своє волевиявлення щодо прийняття чи неприйняття нового учасника у товариство. Тобто, мається на увазі, що статутом товариства може бути передбачена заборона відчуження частки , але тільки стосовно третіх осіб.

Однак тут виникає питання : “Чи може бути передбачена в установчому документі заборона щодо всіх способів відчуження частки у статутному капіталі товариства третім особам ?”. Адже, відповідно до п. 2 ч. 2 ст. 147 ЦК України, учасники товариства користуються переважним правом купівлі частки (її частини) учасника пропорційно до розмірів своїх часток. Крім того, переважне право не поширяється на відносини дарування, іншого безоплатного відчуження частки у статутному капіталі ТОВ, а також обмін цієї частки (її частини) на інше майно [13]. У такому випадку можна передбачити, що установчим документом можуть бути визначені такі положення:

1. У статуті ТОВ не передбачено заборони відчуження частки (її частини) у статутному капіталі товариства. В даному випадку проблем не виникає. Учасник, який має намір здійснити відчуження частки шляхом укладення договору дарування, міни, не потребує на це згоди інших учасників, а у випадку її продажу повинен дотримуватися норм закону щодо переважного права купівлі частки у статутному капіталі товариства іншими учасниками.

2. У статуті товариства міститься заборона відчуження частки у статутному капіталі товариства третім особам. Однак, що стосується права продажу частки у статутному капіталі, то тут ТОВ керується п. 2 ч. 2 ст. 147 ЦК України, в якій передбачено переважне право інших учасників на купівлю частки, що відчужується. У разі, якщо учасники товариства не скористалися своїм переважним правом придбати частку, то право купівлі переходить до третіх осіб. Проте, якщо учасник товариства продав частку (її частину) у статутному капіталі товариства третім особам та не повідомив про це інших учасників ТОВ, то останні мають право, відповідно до ч. 4 ст. 362 ЦК України, пред'явити позов про переведення на них прав та обов'язків покупця.

3. У статуті ТОВ міститься заборона відчужувати частку (її частину) у статутному капіталі товариства, в тому числі — на продаж цієї частки третім особам. Тобто заборона поширяється на всі способи відчуження. Таким чином, учасники ТОВ мають право взагалі не допустити до участі у товаристві третіх осіб. Однак тут може виникнути питання, чи не порушуються права учасника, який має намір здійснити відчуження своєї частки (її частини) у статутному капіталі товариства? Аналізуючи положення ст. 147 ЦК України, можна зазначити, що права учасника не порушуються, оскільки такий учасник товариства має право здійснити відчуження частки іншим учасникам товариства або самому товариству.

При відчуженні частки у статутному капіталі ТОВ важливим також є визначення моменту правонаступництва, з якого до правонаступника (набувача частки) переходить частка (її частина) учасника у статутному капіталі ТОВ.

Щодо учасника, який відчужжив свою частку у статутному капіталі товариства, то тут слід погодитися з думкою С. В. Томчишена, який визначив, що учасник товариства втрачає право на частку з моменту її відчужження [14, с. 65]. При цьому учасник втрачає не тільки право на частку (її частину) у статутному капіталі товариства, але й права, що випливають з неї. Наведемо приклад із судової практики. До господарського суду Луганської області звернувся ОСОБА М. з позовом про стягнення із ТОВ “Агросвіт” частини прибутку, одержаного ТОВ “Агросвіт” у 2006 році до моменту виходу позивача зі складу засновників. Рішенням господарського суду Луганської області від 24.06.2008 р., залишеним без змін постановою Луганського апеляційного господарського суду від 28.07.2008 р., відмовлено у задоволенні позовних вимог. У частині відмови судові акти мотивовані втратою позивачем права на отримання частини прибутку товариства у зв’язку з відчужженням ним за договором купівлі-продажу своєї частки іншій особі. Крім того, відмовляючи в позові, суди правомірно вказали на те, що перехід частки учасника у статутному капіталі ТОВ до іншої особи врегульовано ст. 147 ЦК України і ст. 53 Закону України “Про господарські товариства”, в яких не передбачено проведення розрахунків між товариством і учасником, який у будь-який спосіб відступив (продав, подарував, обміняв) свою частку іншій особі [15].

Проте виникає питання, з якого моменту право власності на частку (її частину) у статутному капіталі ТОВ переходить до набувача частки? В законодавстві не міститься вимог щодо оформлення договору про відчужження частки (її частини) у статутному капіталі ТОВ. Хоча, у листі Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва від 24 квітня 2010 року № 5410 передбачено, що при передачі частки від одного учасника до іншого перехід права власності на майно оформляється документом згідно з вимогами гл. 24 ЦК України [9]. Так, у ст. 334 ЦК України визначено, що моментом набуття права власності за договором може бути момент передання майна, або нотаріального посвідчення, або державної реєстрації договору. У ст.ст. 208 та 209 ЦК України передбачено випадки укладення правочинів у письмовій формі та визначено, що правочин, який вчинений у письмовій формі, підлягає нотаріальному посвідченню лише у випадках, встановлених законом або домовленістю сторін. Оскільки в ЦК України не вказано на обов’язковість нотаріального посвідчення договору про відчужження частки (її частини) у статутному капіталі ТОВ, то сторони можуть домовитися про таке нотаріальне посвідчення або укласти договір у простій письмовій формі.

Однак слід зазначити, що при здійсненні переходу частки (її частини) учасника у статутному капіталі ТОВ до інших осіб відбувається внесення змін до статуту товариства, які підлягають обов’язковій державній реєстрації шляхом внесення відповідних змін до записів Єдиного державного реєстру. Так, у ч. 3 ст. 29 Закону України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців” вказано, що у разі внесення змін до установчих документів, які пов’язані із зміною складу засновників (учасників) юридичної особи, подається нотаріально засвідчена копія документа про перехід чи передання частки учасника у статутному капіталі товариства або нотаріально посвідчений договір про такий перехід чи передання [16]. Отже, з наведених положень випливає, що договір про відчужження частки (її частини) у статутному капіталі ТОВ повинен укладатися у письмовій формі і підлягає нотаріальному посвідченню, на що вказує норма закону. А тому моментом, з якого набувач частки отримує таке майнове право у власність, є момент нотаріального посвідчення договору про відчужження частки (її частини) у статутному капіталі ТОВ.

Отже, підсумовуючи все вищезазначене, можна зробити такі висновки:

- 1) корпоративні права поділяються на майнові (право на частку в статутному капіталі) та немайнові (право на участь у товаристві) права;
- 2) при відчуженні корпоративних прав об’єктом правонаступництва виступає частка (її частина) у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю, яка є майновим правом, що може вільно відчужуватися;
- 3) при відступленні частки (її частини) учасника у статутному капіталі ТОВ сингулярне правонаступництво здійснюється на підставі договору (зокрема, договору

купівлі-продажу, міни, дарування);

4) при укладенні договору завжди відбувається зміна активного суб'єкта правовідносин, що є визначальною ознакою сингуллярного правонаступництва. (учасник ТОВ має право відчужити частку (її частину) у статутному капіталі іншим особам);

5) при відчуженні частки (її частини) у статутному капіталі товариства важливим є дотримання основних умов сингуллярного правонаступництва: наявність у відчужувача права, яке він має намір передати (учасник ТОВ може відчужувати частку (її частину) лише у разі її сплати до статутного капіталу) і правова можливість розпорядитися таким правом (статутом товариства може бути передбачена заборона відчуження частки лише стосовно третіх осіб);

6) моментом правонаступництва, з якого до правонаступника (набувача частки) переходить частка (її частина) участника у статутному капіталі ТОВ, є момент нотаріального посвідчення договору.

Таким чином, наведені положення розкривають основні ознаки сингуллярного правонаступництва, яке виникає при відчуженні частки (її частини) участника у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю.

Список використаних джерел

1. Юридична енциклопедія [Текст] : [в 6 т.] / редкол. : Ю. С. Шемшученко (гол. редкол.) та ін. — К. : Укр. енцикл., 1998 — Т. 5 : П-С. — 2003. — 736 с.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. [зі зм. і доп.] [Текст] // ВВР. — 2003. — № 18. — № 19-20. — № 21-22. — Ст. 144.
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. [зі зм. і доп.] [Текст] // ВВР. — 2003. — №№ 40-44. — Ст. 356.
4. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI [Текст] // ВВР. — 2008. — № 50-51. — Ст. 384.
5. Кравчук, В. М. Переход корпоративных прав до іншої особи [Текст] / В. М. Кравчук // Відсоконалення правового регулювання корпоративних відносин в сучасних умовах : матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару [25-26 вересня 2009 року]. — Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2010. — 196 с.
6. Спасибо-Фатеєва, І. Правова природа майнових і корпоративних прав, їх оборотоздатність та деякі аспекти застави [Текст] / І. Спасибо-Фатеєва, Т. Дуденко // Юридичний радник. — 2005. — № 2. — С. 26-30.
7. Цивільне право України [Текст] : [підручн.] : [в 2-х т.] / за заг. ред. Є. О. Харитонова, Н. Ю. Голубевої. — [вид. друге]. — Х. : Одіссея, 2010. — Том 1. — 832 с.
8. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців) [Текст]. — Т. 3 : Юридична особа / За ред. І. В. Спасибо-Фатеєвої. — Х. : Страйд, 2009. — 736 с. (Серія “Коментарі та аналітика”).
9. Щодо документів про переход чи передання частки в статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю : лист Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва від 24.04.2010 р. № 5410 [Електронний ресурс] ЦЕНТР-ПРОФ-АУДИТ. — Режим доступу : <http://centr-prof-audit.com.ua/index.php?newsid=1719>.
10. Науково-практичний коментар Закону України “Про господарські товариства” [Текст] // Бюлєтень законодавства і юридичної практики України. — 2008. — № 9. — 272 с.
11. Черепахин, Б. Б. Правопреемство по советскому гражданскому праву / Б. Б. Черепахин // Труды по гражданскому праву. — М. : Статут, 2001. [Электронный ресурс] КонсультантПлюс: Классика Российского Права. — Режим доступа : <http://civil.consultant.ru/elib/books/22/>.
12. Васильев, Г. С. Преемство в праве собственности как разновидность сингуллярного правопреемства [Текст] / Г. С. Васильев // Правоведение. — 2006. — № 6. — С. 52-66.
13. Про практику застосування законодавства у розгляді справ, що виникають з корпоративних відносин : рекомендації президії Вищого господарського суду України від 28.12.2007 р. № 04/5/14 [Електронний ресурс] Портал ЛГА:ЗАКОН. — Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/SD072390.html.
14. Томчишен, С. В. Відчуженням участником частки у статутному капіталі як підстава припинення в нього та виникнення у її набувача корпоративних прав у товаристві з обмеженою відповідальністю [Текст] / С. В. Томчишен // Актуальні питання цивільного та господарського права. — 2008. — № 3 (10). — С. 65-90.
15. Постанова Вищого господарського суду України від 15 січня 2009 року (справа № 15/57пн-к) [Електронний ресурс] Единий державний реєстр судових рішень. — Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/2857223>.

16. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців : Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV [Текст] // ВВР. — 2003. — № 31. — Ст. 263.

Надійшла до редакції 28.04.2011

Сищук Л. В. Сингулярное правопреемство в корпоративных правоотношениях при переходе доли (ее части) участника в уставном капитале общества с ограниченной ответственностью к другому лицу

Раскрыто понятие корпоративных прав, которые отчуждаются в порядке сингулярного правопреемства в корпоративных правоотношениях. На основе анализа норм действующего законодательства рассматриваются вопросы, которые возникают еще при отчуждении доли (ее части) участника в уставном капитале общества с ограниченной ответственностью к другому лицу.

Ключевые слова: сингулярное правопреемство, корпоративные права, корпоративные отношения, доля (ее часть) участника в уставном капитале общества с ограниченной ответственностью.

Sishchuk, L. V. Singular Succession in the Corporate Legal Relations while Excluding Share of Participator in the Share Capital of Limited Liability Company to Alius

In the article investigates the concept of the corporate rights that alienated in the order of singular succession in the corporate relations. Also in the basis of analysis of current legislation are examined the questions of alienation part (it piece) of participator in the nominal capital of limited liability company to aliis.

Key words: singular succession, corporate rights, corporate relations, part (it piece) of participator in the nominal capital of limited liability company.

